

PIOTR PRUSS

ur. 1911; Chełm

Miejsce i czas wydarzeń	Chełm, dwudziestolecie międzywojenne
Słowa kluczowe	Chełm, dwudziestolecie międzywojenne, lody, lodziarze, Żydzi, sodówki, woda sodowa, kramy, odpusty

Lody, sodówki i kramy w przedwojennym Chełmie

Nie w każdej restauracji można było lody dostać, ale lody sprzedawano na ulicy. W Chełmie to Żydzi mieli takie wózki, na tych wózkach duży taki jakiś kufer, w nim były ułożone naczynia, w których były dwa, trzy gatunki lodów i to się zwyczajnie podchodziło na ulicy, on stał albo jechał tym, bo to na wózku było, i za dwadzieścia groszy, za dwadzieścia pięć jakąś tam porcję [się kupowało] malinowych, cytrynowych, śmietankowych, jakichś tam innych lodów. Tylko Żydzi handlowali tym i nie było jakiegoś stosunku negatywnego do tego, że to Żyd, a nie nasz, że może to będzie niesmaczne, może to będzie inne. Tych oporów wewnętrznych myśmy nie mieli. Normalnie się szło i te lody się kupowało.

Były sklepy jakieś takie delikatesowe, powiedzmy, przy głównej ulicy w Chełmie był żydowski sklep, w którym były różnego rodzaju napoje niealkoholowe absolutnie, owoce, słodczy tylko i tam była woda sodowa w syfonach i szklanka wody kosztowała pięć groszy, z tym że ta woda była tak nagazowana, że te perełki strzelały w nos, aż czkawki się dostawało, kiedy się piło wodę, w odróżnieniu od tej dzisiejszej naszej wody.

Na ulicy raczej nie [sprzedawano], natomiast bywały odpusty, przeważnie gdzieś na wsi, gdzie, powiedzmy, byli kramarze, przyjeżdżali na te odpusty nasi i nasi handlowali dewocjonaliami, jakimiś słodczymi i obok były kramy żydowskie i w tych kramach żydowskich były lody w tę niedzielę odpustową, była woda sodowa, była woda gazowana, to raz, dwa była prefabrykowana, bo ze studni wiadro wody brał, nalał parę kropel jakiegoś płynu i to już była bardzo dobra woda za pięć groszy, a on z tego wiadra to złotówkę czy więcej zarobił, to był duży pieniądz.

Data i miejsce nagrania	2009-05-09, Lublin
Rozmawiał/a	Tomasz Czajkowski
Redakcja	Justyna Molik
Prawa	Copyright © Ośrodek "Brama Grodzka - Teatr NN"